

ד. אין פוחתים משה טלאים מבוקרים בלשכת הטלאים [מלבד שני התמידין של היום הנוכחי]. לא פורש טעם למנין זה, ונראה שכך קבעו חכמים, שמא יארע ולא ימצאו טלאים מבוקרים ארבעה ימים (רש"י). ונתנו סימן לדבר, שלא לטעות במנין – בכדי תמידין של שני ימי ר"ה ושל שבת הסמוכה להם.

דף נ

- פז. א. האם מקריבים תמיד של בין הערבים כאשר לא הקריבו תמיד של שחר?
ב. האם מקטירים קטורת בין הערבים כשלא הקטירו שחרית?
ג. האם מחנכים את מזבח הזהב בקטורת של בין הערבים? מתי וכיצד מחנכים את מזבח העולה, את השלחן ואת המנורה?
ד. האם יחיד או ציבור יכולים להקטיר קטורת בנדבה, על אחד מן המזבחות?

א. כאשר נתחנך המזבח והיה ראוי להקריב עליו תמיד של שחר, ולא הקריבו – מקריבים תמיד של בין הערבים. ואולם אם היו מזידיים, לדברי רבי שמעון, אותם כהנים לא יקריבו תמיד של בין הערבים אלא כהנים אחרים.

א. כהנים מאותו משמר. או אפשר קנסו את כל המשמר ויקריבו כהני משמר אחר (עפ"י 'חדושי הרשב"א').

ב. משמע ברמב"ם שאין הלכה כן אלא כחכמים שלא קנסום.

אם לא נתחנך המזבח בבקר – לא יקריבו בין הערבים. (רק כאשר את הכבש אחד תעשה בבקר או ואת הכבש השני תעשה בין הערבים. ופרשה זו בחינוך המזבח מדברת, בסדר 'תצוה').
יש אומרים שלפי דעת תנאים אחת, מחנכים את המזבח בתמיד של בין הערבים, עכ"פ כאשר היו אנוסים או שוגגים מלהקריב בשחר (ע' עמק הנצי"ב ספרי פינחס יב עפ"י ר"ש בתוספתא פ"ז [ויש שהגיהו הגרסה בתוספתא]; 'שאלת הכהנים תורה' – עפ"י רבי ביומא לד:).

ב. מקטירים קטורת בין הערבים גם כשלא הקטירו בבקר, ואפילו במזיד [שאפילו לרבי שמעון אין לגזור בקטורת, כיון שאינה מצויה לכהנים, ומעשרת, חביבה היא על הכהנים ולא יבואו לפשוע בה]. אמר רבי שמעון: וכולה היתה קרבה. כלומר, מנה שלם, ולא חצי.

משמע מדברי התוס' שחכמים חולקים וסוברים שלא היתה קרבה שלמה.

לענין חינוך המזבח בקטורת של בין הערבים – מחלוקת תנאים, כדלהלן.

כתב בספר קרן אורה, נראה שלא אמר ר' שמעון שלימה היתה קרבה אלא כשלא נתחנך המזבח, אבל אם נתחנך ולא הקטירו בבקר – אין מקטיר שלימה. ואולם בתוס' (ד"ה במה) לכאורה אין במשמע כן.

ג. חינוך מזבח הפנימי – נחלקו תנאים האם נעשה בקטורת של בין הערבים (כמו הנרות), או אין מחנכים אלא בשל שחר (כמזבח העולה). ואמר אביי: מסתבר כמאן דאמר של בין הערבים. (וכן פסק הרמב"ם – תמידין ומוספין ג, א).

מזבח העולה – בתמיד של שחר (כנזכר לעיל).

השלחן – בלחם הפנים בשבת (שלעולם אין השלחן מקדש הלחם אלא בשבת).

המנורה – בהדלקת שבעה נרותיה בין הערבים.

ד. אין קטורת באה נדבה לא מן היחיד ולא מן הציבור, לא בפנים ולא בחוץ (לא תעלו עליו קטרת זרה; את שמן המשחה ואת קטרת הסמים לקדש, ככל אשר צויתך יעשו). אחת היתה שעלתה ליחיד – בקרבן הנשיאים, והוראת שעה היתה.

פ. א. מנחת חביתי כהן גדול – כיצד היתה באה וכיצד מעשיה?

ב. הקריב חציה בבוקר ואבד החצי השני, או שמת הכהן הגדול ומינו אחר תחתיו – מה יעשו בערב?

ג. האם היו אופים מנחת חביתין בשבת, ומהו המקור לכך?

א. מביא עשרון שלם מביתו וחוצהו (בכלי שרת). ונחלקו רבי יוחנן ורבי אלעזר (ח). האם מתקדשת שלמה בדוקא או אף לחצאין). מחצה מקריב בבקר ומחצה בין הערבים.

כיון שנתקדשה בכלי קדושת הגוף, לכך לישתה ועריכתה ואפיתה (בתנור של מתכת) – בפנים העזרה. וטעונה טיגון ואפיה. ונחלקו תנאים ואמוראים האם מטגנה ואח"כ אופה (ת"ק דברייתא; רבי חנינא) או להפך (רבי; רבי יוחנן). ויש דעה (ר' יוסי. ו"ג: ר' דוסא) שאופה ומטגנה וחוזר ואופה. (דורש תפיני – תאפה נא ותאפה נאה [וכן משמע אפיות הרבה. ערש"י פ' צו]. יש מפרשים שיטתו שמטגנה ואח"כ אופה, רק צריכה להיות נאה בשעת האפיה, כלומר גדולה ומרוקעת. ו"מ: שירככנה בשמן (עפ"י רש"י). וברמב"ם נראה שפרש אופה מעט ואח"כ מטגנה).

הרמב"ם הזכיר במנחת חביתין 'מרחשת'. יש מפרשים מפני שיש לאפותה 'רכה' ומרחשת מעשיה רכים (מרכבת המשנה תמידין). וי"א שכשרה בין במחבת בין במרחשת (עפ"י 'הדושי הגרי"ז). ויש מי שהגיה בדברי הרמב"ם 'מחבת' (עפ"י חזו"א).

ב. הקריב חציה בבקר ואח"כ אבד חציה השני, או שמת הכהן ומינו אחר תחתיו – יביא עשרון שלם ויקריב חציו. והחצאים הנותרים תעובר צורתן (=ייפסלו בלינה) ויצאו לבית השריפה. (מחציתה בבקר ומחציתה בערב – מחצה משלם הוא מקריב. ור"ש שאינו דורש וא"ו, דרש מאתה שהכה"ג שנתמנה מביא עשרון שלם וחוצהו. להלן נא:).

א. אם לא הקדיש מראש אלא מחצה [למאן דאמר קדושה לחצאין, לעיל ה], המחצה הנותר כיון שלא נתקדש קדושת הגוף, אינו יוצא לבית השריפה אלא הולך לים המלח, כדין מותר עשירית האיפה (עפ"י ירושלמי שקלים ז, ג ובמפרשים). ויש אומרים שהמחצה השניה נפדית וקריבה (כן פרש בחזו"א לד, ב בדברי התוס' בסוגיא).

ב. יש מי שכתב בדעת הירושלמי, שהכהן הגדול המתמנה, יקריב את כולה; מחצה לשם מנחת חביתין ומחצה לשם מנחת חינוך (עפ"י פרוש ר' שמואל בר"ש שקלים פ"ז).

ג. מנחת חביתין דוחה שבת [וטומאה] משום שנאמר תפיני – תאפינה נאה, ואם נאפית מאתמול – אינה נאה. (רב הונא. ורב יוסף הקשה הלא יכול לשמרה בכבישת ירק). תנא דבי רבי ישמעאל: תעשה – ואפילו בשבת. אביי אמר: סלת מנחה תמיד – הרי היא כמנחת תמידין. רבא אמר: על מחבת – מלמד שטעונה כלי, ואם אופה מאתמול הלא נפסלת בלינה, אלא ודאי נאפית בשבת. (והקטרתה שדוחה שבת, למד מתעשה או מסלת מנחה תמיד. תוס').